

14 OMKOM, 48 SKADADES

Aprilsnö normalt

April månad, som tidigare benämnts gräsmånaden, startar i snö. Det tycker vi på våra breddgrader är egendomligt efter fem gröna vintrar. Normalt skall det dock finnas snö i Östergötland och norra Småland en eller ett par veckor in i april.

SIDAN SEX

Intressanta att bevara

Två områden i Norrköping är just nu speciellt intressanta ur bevaringssynpunkt. Det är det gamla industrikvarteret Bergsbron och bostadsområdet Råda stan från 1918. Inte minst fabriksbyggnaderna har kulturhistoriskt och miljömässigt värde.

SIDAN SEX

Ny regering i Turkiet

Turkiets regeringskris löstes på måndagen då konservativa rättspartiets ledare Suleyman Demirel lyckades bilda en koalitionsregering med ministrar från fyra högerpartier.

SIDAN SJU

Beskjutning hejdar flykt

Evakueringen av flyktingar från det FNL-kontrollerade Danang har tills vidare inställts sedan båtar som närmade sig hamnen beskjutits. I och kring hamnstaden har en del av Saigonidans bästa trupper inringats.

SIDAN SJU

Allt fler akvarier

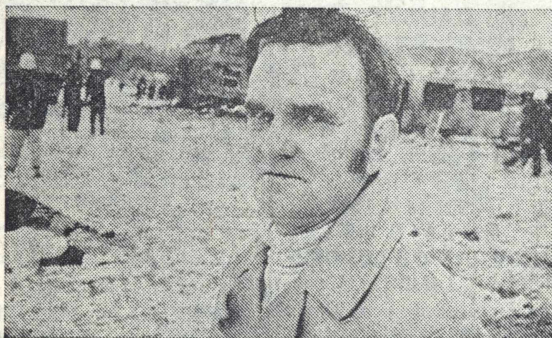
Ett par hundra tusen svenskar ägnar delar av sin fridid åt att pyssla om småfisk, vars lott bara är att simma omkring och

14 OMKOM, 48 SKADADES

Räddningsmanskaper har just vänt upp en av de vagnar som kastades ut på ett gürde och börjat röjningsarbetet

Foto: OLLE STRÖM

Torsten Johansson såg urspårningen genom sitt vardagsrumsfönster

Han såg olyckan genom fönstret

— Visst hörde jag en smäll, men det var inte något öronbedövande brak som man kanske kunde tro. Det berättar stationsföreståndare Torsten Johansson, som bor alldeles intill järnvägen endast ett hundratal meter från olycksplatsen. — När jag tittade ut fick jag se Öresundspilen med skrikande bromsar komma med en vagn på släp. Från sitt vardagsfönster såg han hela den fruktansvärda scenen som ett enda stort panorama. Han slog katastroflarm och rusade sedan ut.

— Men allt var tyst, fruktansvärt tyst, säger han. Först när jag kom närmare bröts tystnaden av gråtande barn. Men annars var allt fortfarande tyst. Asynen av alla skadade var fruktansvärd.

På det fullsatta tåget fanns ungefär 300 människor. Torsten Johansson hjälpte till att bära fram fem-sex skadade och tog även hem tre chockade till sin gård.

— Enligt min uppfattning fungerade räddningsarbetet förunderligt bra, säger Einar Pettersson, en av de mest erfarna ambulansmännen i Mjölby. Han hade själv semester men ryckte omedelbart in när han fick veta vad som hänt. Eftersom han inte ingick i någon ambulansbesättning gick han igenom hela den del av tågsättet som stod kvar på spåret och kunde ge 15 skadade en första vård. Han

gjorde anteckningar om skador och tillstånd och kunde efteråt ge läkarna anvisning om var hjälp bäst behövdes.

— Trots omfattningen av olyckan uppstod aldrig några tendenser till panik, säger Einar Pettersson, som också är imponerad av de frivilliga insatser som gjordes. Relativt snart uppstod brist på förbandsmaterial, men nya förråd fördes snabbt till olycksplatsen både från hälsovårdscentralen och brandstationen i Mjölby. Gott om filter fick man också fram, många genom frivilliga insatser.

Otaliga var de privata transporter som tog hand om de lindrigt skadade. Inte minst med tanke på att man inte har någon erfarenhet från katastrofer av den här storleksordningen måste organisationen av räddningsarbetet få gott betyg.

Bra beredskap räddade liv Bilföraren såg inte tåget?

Minst 14 människor fick sätta livet till och 48 skadades i tågolyckan vid Valls-
torp utanför Mjölby på måndagen, den svåraste på många år. Men tack vare
bland annat en perfekt fungerande katastrofplan på regionsjukhuset i Linkö-
ping kunde många svårt skadade räddas till livet. Urspårningen, som skedde
omkring kl 11 på förmiddagen, orsakades av en personbil, Volkswagen, som i
hög fart körde in i Öresundspilens tredje vagn. Föraren, 22-årige Lars Gunnar
Johansson från Sya, avled av skadorna.

Omkomna

Av de 14 som dödades i samband med tågolyckan ha-
de 11 identifierats sent på måndagskvällen. Dessa är Kar-
la Agnethe Nielsen, 33 år, Birkeröd, Danmark, Per Söderström, 29 år, Stockholm, Per Staffan Berglund, 22 år, Mjölby, Berit Yvonne Caval-
lin-Lindkvist, 30 år, Motala, Olof Christer Einarsson, 26 år, Hudiksvall, Palmer Heinrich Traulsen, 62 år, Köpenhamn, Inger Söderström, 29 år, Stockholm, Per Anders Noalt, 17 år, Horna, en 53-årig dansk vars anhöriga ännu inte under-
rättats, samt bilföraren Lars-Gunnar Johansson, 22 år, Mjölby, och Abraham Zylberg, 70 år, Johanneshov, som avled ungefär en timme efter det att de kommit in till regionsjukhuset i Linkö-
ping.

Bilen som rammade tåget blev totalt demolerad. Föraren avled på regionsjukhuset i Linköping

Sikten är god på platsen och det konstaterades också efteråt att såväl ljus- som ljudsignaler vid järnvägsövergången fungerade. Passagerare på tåget uppger sig ha sett att bilen sladdade mot tåget. En teori är att föraren, som var mycket väl bekant med förhållandena, kunde tågtiderna utantill och därför inte räknade med något tåg just då. Öresundspilen var nämligen 55 minuter försenad redan vid avgången från Stockholm.

Sammanlagt sattes 15 ambulanser samt en katastrofbuss in i räddningsarbetet sedan larmet gått kl 11.05. Inom en kvart efter olyckan fanns två läkare från Mjölby på platsen.

Räddningsaktionen underlättades mycket av att ambulanserna i länet är brandkårsstationerade, menade Linköpings vice brandchef Ulf Bergquist. Detta och att brandpersonalen är ambulansutbildad gjorde att man kunde få ut så många bilar.

Sammanlagt fördes 31 skadade till regionsjukhuset, två av dem har avlidit, tio är svårt skadade och 19 lätt skadade. Till lasarettet i Motala har förts fyra skadade, varav en svårt, och till lasarettet i Norrköping 15 lätt skadade. För samtliga de svårt skadade uppges det vara gott hopp.

Totalt har alltså tågolyckan krävt 14 döda och 48 skadade.

— SE SIDAN TOLV —

Alla sjukhusresurser måste tas i anspråk Ambulanser körde fast

Så snart olyckans omfattning blev känd slogs katastroflarm. 15 ambulanser, 12 brandfordon, fem bärgningsbilar och en katastrofbuss sändes till platsen tillsammans med läkare och sjuksköterskor. Två skolor i Mjölby uppläts för lindrigt skadade medan svårare fall fördes till sjukhus i Linköping, Norrköping och Mjölby. På regionsjukhuset i Linköping kallades personalen inenligt sk B-larm. Det innebär att sjukhusets näst största katastroforganisation utnyttjas. En timme efter larm var tex åtta av sjukhusets tio narkosläkare i tjänst.

Från hälsovårdscentralen i Mjölby hämtades två läkare som snabbt var på olycksplatsen och kunde ge de svårt fastklämda smärtstillande medel. Senare kom också ett par läkare från Linköping till undsättning tillsammans med fem sjuksköterskor. Dessutom hjälpte många frivilliga till, av dem flera sjukvårdskunniga.

FASTKLÄMDA

Flera vagnar kastades ut på ett gärde och välte på sidan. Många av de omkomna klämdes fast under vagnarna — bara under en vagn hittade räddningsmanskaper sex döda.

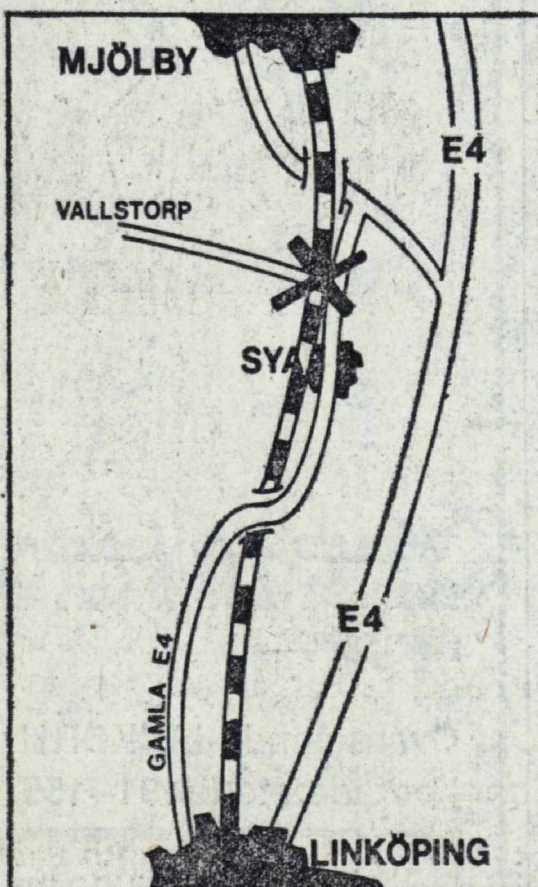
På en kort stund hade mängder av nyfikna människor samlats. Men många av dem gjorde fina insatser, hjälpte till att bära de tunga bårarna eller att skjuta igång ambulanser som fastnade i den mjuka leran. Dörrar från de sönderslagna vagnarna slets loss och användes som bårar, andra plockade samman losslitna ryggstöd från de stoppade sittsofforna, där de skadade kunde vänta tills en ambulansbår blev ledig. I Mantorp samlade anhöriga till ambulansmän ihop ett 40-tal filter som sändes ut till olycksplatsen.

KÖRDE FAST

Gamla Riksettan går parallellt med järnvägen just på olycksplatsen. Ändå blev det svårt för ambulans- och brandmännen att forsla de skadade till ambulanserna den vägen. Bårarna måste bäras genom tågsätten, över två stora diken och genom djupa snödrivor. Ambulanserna dirigerades därför in på en

liten enskild körväg, där flera av dem körde fast.

I räddningsarbetet deltog totalt fem bärgningsbilar, som bl a hjälpte till att vända upp de vagnar som låg på sidan. Flera svårt skadade kunde därigenom tas fram. Efter hand kom också privatpersoner från trakten med sina traktorer och hjälpte till att dra loss fastkörda ambulanser.

I de vagnar som stod kvar på spåret samlades personer som hade lindrigare skador och som inte omedelbart behövde få läkare- och lasarettsvård.

25 LÄKARE

Enligt en röjningschef på SJ skulle olyckan medföra 24 timmars avbrott i trafiken. Tågen dirigeras över Hallsberg, medan bussar sätts in förbi olycksplatsen.

— 11.30 kom de första patienterna. Sedan kom de i en jämn ström. Allt fungerade perfekt, säger docent Anders Alm, tf överläkare på kirurgavdelningen och den som ledde katastrofarbetet på regionsjukhuset.

Totalt var ett 25-tal läkare i arbete. Anders Alm gjorde bedömningarna av offrens skador och skickade dem vidare till rätt avdelning. Han samordnade också arbetet.

SKICKLIGA

— En timme efter att de skadade kom in till olycksfall låg de på operationsbordet, säger professor Sten-Otto Liljedahl. Det kunde ske bl a tack vare ambulansmännens skickliga sortering av olycksfallen.

De lättare fallen skickades vidare till Norrköping och Motala. På regionsjukhuset opererades tio svårt skadade, för vilka utgången ännu på måndagskvällen var oviss. Men det är gott hopp om samtliga.

REPORTAGE:

Henrik Ekman, Gull-Britt Ericson, Lilian Hellgren, Jan Hylander, Per-Arne Nyhlén och Olle Ström

En liten chockad flicka bärs bort av en polisman till en väntande taxi. Ingen vet i den allmänna röra som råder var hennes resesällskap finns

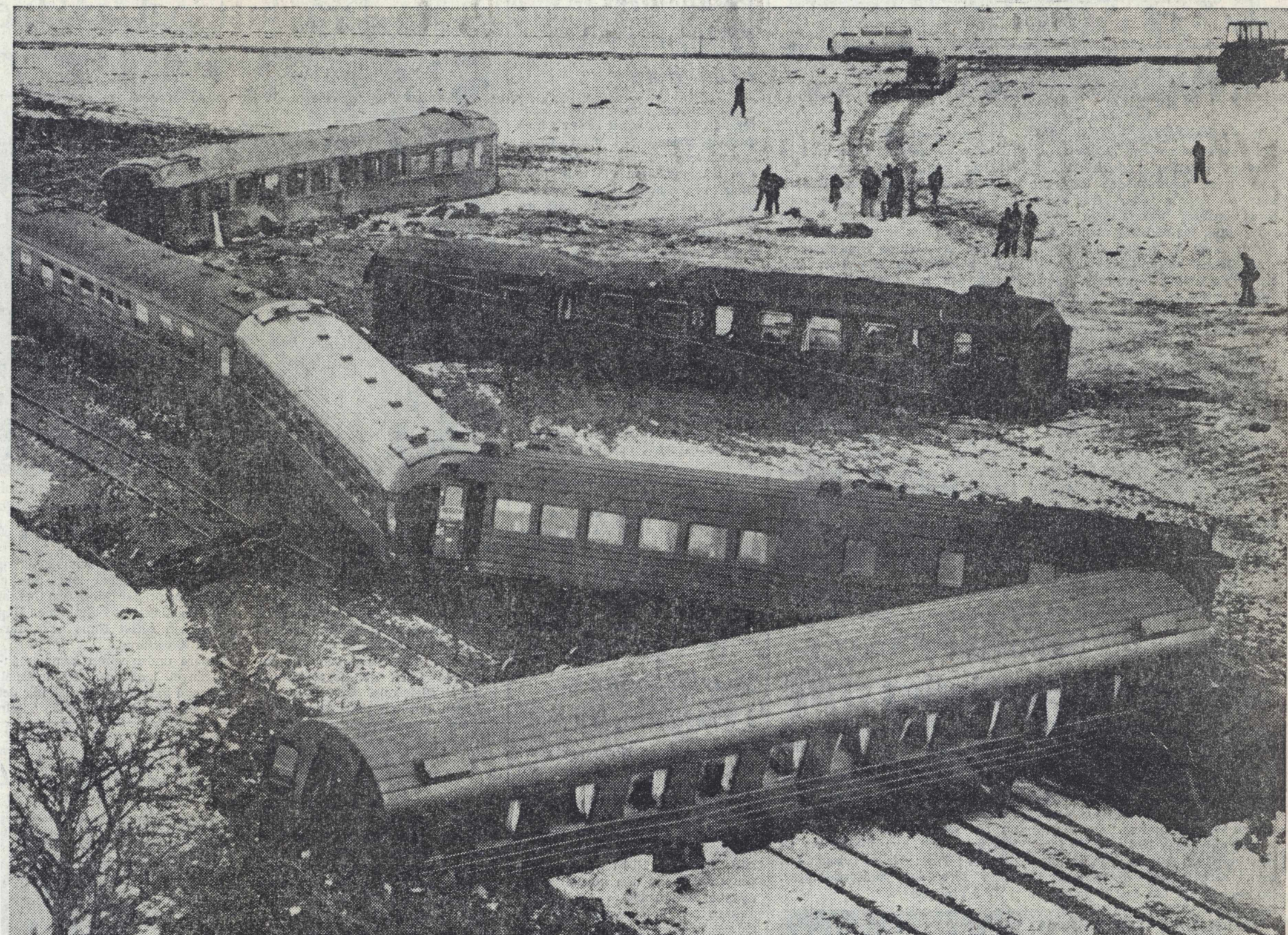

Foto: PER-ARNE NYHLÉN

Den lilla personbilen kolliderade med tågets tredje vagn och kilades sedan troligtvis fast under en vagn så att en boggi slets loss. Sedan var katastrofen ett faktum. Vagn efter vagn spårade ur. Andra och tredje vagnen i tågsättet rullade runt och hamnade på sidan långt ut på gärdet. Många av de omkomna låg fastklämda under dessa vagnar, som räddningsmanskpet måste vända på rätt köl igen innan alla kunde tas om hand

*Goda civila insatser
i räddningsarbetet*

Östergötland
olycksdrabbat

Östergötland har genom åren drabbats särskilt hårt ifråga

Sten-Otto Liljedahl. Det kunde ske bl a tack vare ambulansmännens skickliga sortering av olycksfallen. De lättare fallen skickades vidare till Norrköping och Motala. På regionsjukhuset opererades tio svårt skadade, för vilka utgången ännu på måndagskvällen var oviss. Men det är gott hopp om samtliga.

RTAGE:

Ericson, Lilian Hellgren, Jan och Olle Ström

ci. Ingen vet i den allmänna röra mns

Nyfikna extra påfrestning

Så snart olyckan blev känd tätade trafiken märkbart på vägarna runt om. I den normalt täta påsktrafiken blev detta med nyfikna en extra påfrestning. Vägarna spärrades snart av och på eftermiddagen

Goda civila insatser i räddningsarbetet

Passagerarna i tåget var mycket kontinentala och det fanns bl a både engelsmän, tyskar och fransmän ombord. I början misstänkte man att många barn blivit föräldralösa, men så tycks lyckligtvis inte vara fallet. Flera barn utan föräldrar fördes dock till uppsamlingsplatserna i Mjölby, där de sociala myndigheterna stod beredda att ingripa.

En fransk familj med två vuxna och två barn togs omhand på Slomarps hemmet. En liten dansk flicka togs också omhand i Mjölby. Hennes pappa ligger skadad på lasarettet i Motala. Hennes mamma reste på eftermiddagen från Danmark för att ta hand om flickan.

En fin insats gjorde en Mantorpsfru, som tog hand om två små pojkar, troligen fyra och två år. Hon kom till olycksplatsen och frågade om hon kunde hjälpa till. En av hennes uppgifter blev att föra ett par personer till en av skolorna i Mjölby.

SPÅRADES

Dit kom samtidigt de båda pojkarna. Hon tog hand om dem först under ett par timmar på skolan och sedan i sitt hem. Den yngstes anhöriga spårades och släktingar hämtade honom — mamman fanns på regionsjukhuset med lättare skador. Den äldre pojkens anhöriga var ännu på kvällen okända. Pojken själv kunde dock berätta om var han hörde hemma.

— Plötsligt märkte jag att tåget började skaka fruktansvärt. Jag kastade mig genast ned på golvet. Jag hade ingen aning om vad det var som hände men jag inriktade mig på att hålla mig fast, berättade Torsten Eriksson, Tensta. Han är värnpliktig och var på väg till jagaren Östergötland som ligger i Karlskrona.

KUNNIG

Torsten Eriksson satt i den första av de vagnar som spårade ur och ställde sig tvärs över spåret. Ingen i hans vagn blev svårt skadad men han berättar om att folk skrek av rädsla omkring honom.

— Jag har själv sjukvårdsutbildning. Jag försökte lugna ned folk

Torsten Eriksson

så gott det gick. Sedan har jag hjälpt till att bära fram skadade till ambulanserna. Aldrig trodde jag att jag skulle få användning för min sjukvårdsutbildning på detta drastiska sätt.

KAFFESUGEN

— Att jag blev kaffesugen räddade nog livet på mig, sa Berndt Linde, Stockholm. Han stod och tittade på den vagn han suttit i — en av de värst demolerade som många dog i när den vält omkull på gärdet.

Berndt Linde

Berndt Linde hade lämnat sin vagn för att gå till kaffevagnen. Den låg i slutet av tåget, och den klarade sig bäst.

— Jag hade kommit halvvägs tillbaka till min vagn när tåget började skaka. Jag slängde mig ned på golvet. När allt blivit lugnt och jag tittade ut mötte mig en fruktansvärd syn. Människor hade kastats ur vagnarna, andra alldeles ned-

blodade började krypa ur de förvridna vagnarna.

— Jag satt och pratade med min lille pojke, som jag hade i knäet, då vagnen plötsligt började gunga och skaka. Jag tappade pojken, det kommer jag ihåg, men jag minns inget av smällen. Jag måste ha svimmat, berättar Kerstin Juhlin, 26 år, från Helsingborg. Hon ligger skadad på regionsjukhuset i Linköping med revbensfraktur, knäskada och ett sår över ögat.

MARDRÖM

— Det var som en mardröm alltihop! Jag minns att jag satt och skrek. Jag hade fastnat med ett ben och kom inte loss. Min lille pojke stod bredvid och grät. Jag skrek att de skulle bära ut honom så att han inte behövde se mig som jag var.

Man har berättat för mig nu att Emil, som pojken heter, finns hos en familj i Mantorp. Han är inte alls skadad och har ätit och leker. Vi hade tur i alla fall.

Trafikförsäkringen får betala

STOCKHOLM (TT)

Alla uppgifter hittills talar för att det blir bilens trafikförsäkring som får stå för kostnaderna i samband med tågolyckan utanför Mjölby på måndagen, säger Sven F Karlsson i Försäkringsbolagens upplysnings-tjänst.

Det betyder att bilens försäkringsbolag får betala alla kostnader. Trafikförsäkringen kan betala ut högst 25 milj kr för personskador och fem milj kr för egendomsskador.

De passagerare som har klarat sig utan skador men fått resgods förstört kan vända sig till sina hemförsäkringsbolag och begära ersättning och till bilens försäkringsbolag för att få självriskan betald.

Östergötland olycksdrabbat

Östergötland har genom åren drabbats särskilt hårt ifråga om svåra olyckor. Förutom gårdagens olycka vid Mjölby har katastrofer inträffat i Malmslätt, Getå och Godegård.

Den hittills svåraste tågolyckan i Sverige inträffade vid Getå 1918, då sju vagnar i ett snälltåg störtade ned från den underminerade banvallen. 41 personer omkom och lika många skadades.

En svår olycka inträffade också i Malmslätt 1912. 22 personer omkom när ett snälltåg körde in i ett stillastående tågsätt.

Vid en kollision vid Länninge 1928 mellan ett snälltåg och ett ensamt lok dödades 17 personer.

Vid två krockar mellan rälsbussar och tåg vid Godegård

1950 och Kinstaby 1951 dödades vid båda tillfällena nio personer.

Vid Stäldalen inträffade 1956 en tågolycka, där 20 personer omkom. En rälsbuss blev påkörd av ett skenande malmåg.

Samma år omkom 16 personer vid en olycka på inlandsbanan norr om Arvidsjaur.

Den hittills svåraste tågolyckan i Sverige inträffade vid Getå 1918, då sju vagnar i ett snälltåg störtade ned från den underminerade banvallen. 41 personer omkom och lika många skadades.

SKADADE

Svårt skadade är:

Tommy Sjöstedt, hemort okänd, 21 år, Rut Lundberg, Stockholm, 55 år, Hjärdís Pålsson, Handen, Jim Wilhelmsson, Alvesta, 10 år, Kristina Wilhelmsson, Alvesta, 33, Göran Wilhelmsson, Alvesta, 33, Monica Schlederman, Helsingborg, 42, Berit Rydgård, Stockholm, 32.

Lättare skadade, men kvar på regionsjukhuset är: Maria Toseef, Stockholm, 5 år, Elisabet Schleder-

man, Helsingborg, 8, Cecilia Wilhelmsson, 6, Alvesta, Eva Knutsson, dansk, 11, hemort okänd, Henrik Knutsson, 13, dansk, Kerstin Juhlin, 26, Helsingborg, Stefan Engren, 13, Markaryd, Rolf Stenberg, 42, Helsingör, Lena Borg, 19, Mjölby, Anita Toseef, 32, Stockholm, Viola Hansson, 63, Stockholm, Olle Hellström, 62, Stockholm, Eva-Lotte Hallberg, 17, hemort okänd, Dola Henriksson, 26, Helsingborg, Randa Traulsson, hemort okänd.

Många hjälpande händer fanns överallt. Här lyfts en skadad kvinna ut ur restaurangvagnen

Räddningsmanskapet fick ta hand om de omkomna och skadade som fördes till sjukhusen i Linköping, Norrköping och Motala